

Література

1. Антощишина Н.І. Система державного регулювання авіаційних перевезень в Україні. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 23. С. 31-34.
2. Колянковська Т.О. Правове регулювання перевезень вантажів в прямому змішаному сполученні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03. Одеса, 2007. 19 с.
3. Баган Я.Й. Адміністративно-правове забезпечення функціонування авіаційного транспорту в Україні: дис. ... доктора юрид. наук: 12.00.07. Д., 2018. 224 с.

УДК 351.86 (043.2)

Цап А.В., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Устинова І. П., к.ю.н., доцент

БЕЗПЕКА ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ

Безпека цивільної авіації і загалом безпека є найважливішим фактором для життя та здоров'я людини. З точки зору принципу причинності, який передбачає встановлення взаємозв'язку між причинами і наслідками подій та явищ, поняття транспортної безпеки (безпеки транспортування) має три складові: безпечне транспортування пасажирів та вантажів завдяки забезпеченню надійності транспортних засобів і споруд, виконанню всіх передбачених технологічних процесів, пов'язаних з роботою транспорту; захист процесу транспортування та транспортних підприємств від проявів протидії, провокацій та тероризму; захист довкілля у зв'язку із функціонуванням транспортних підприємств.

Тобто транспортна безпека (безпека на транспорті) – поняття широке, воно стосується не тільки безпеки перевезень, але й безпеки всіх технологічних процесів транспортних галузей, в тому числі й економічної, та інформаційної безпеки. Вона спрямована на захист: пасажирів, власників, отримувачів і перевізників вантажів як осіб, що безпосередньо споживають або створюють транспортний продукт; власників транспортних засобів і осіб, що його фрахтують; транспортного комплексу, включаючи інфраструктуру та працівників; економічний стан країни, включаючи бюджети всіх рівнів; екологічний стан оточуючого середовища [1].

Таким чином, транспортна безпека фактично складається з підсистем, що характеризують стан безпеки на різних видах

транспорту. У досліджуваній сфері не можна ототожнювати безпеку польотів, наприклад, із більш широким поняттям як безпека на авіаційному транспорті. Останнє включає разом з безпекою польотів також авіаційну, інформаційну, економічну та ін. безпеки. У Законі України «Про державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» зазначається, що авіаційна безпека – захист цивільної авіації від актів незаконного втручання, який забезпечується шляхом здійснення комплексу заходів із залученням людських і матеріальних ресурсів [2].

До актів незаконного втручання відносяться:

- незаконне захоплення повітряних суден;
- руйнування повітряного судна, що перебуває в експлуатації;
- захоплення заручників на борту повітряних суден або на аеродромах;
- насильницьке проникнення на борт повітряного судна або в розташування аеронавігаційного засобу або службу;
- розміщення на борту на борту повітряного судна або в аеропорту зброї, небезпечного пристрою або матеріалу, призначених для досягнення злочинних цілей;
- використання повітряного судна, що перебуває в експлуатації, з метою запобігання каліцтва, інших ушкоджень здоров'ю, смерті фізичній особі або значної шкоди майну чи довкіллю;
- повідомлення навмисно неправдивої інформації, що ставить під загрозу безпеку повітряного судна під час польоту або на землі, безпеку пасажирів, членів екіпажу, наземного персоналу або громадськості в аеропорту чи в розташуванні засобів або підрозділу цивільної авіації [3].

У Положенні про систему управління безпекою польотів на авіаційному транспорті «безпека польотів» визначається як комплексна характеристика повітряного транспорту та авіаційної діяльності, яка визначає здатність виконувати польоти без загрози для життя і здоров'я людей. З таким твердженням важко погодитись, оскільки виконувати польоти абсолютно без загрози для життя і здоров'я людей апіорі неможливо. Будучи джерелом підвищеної небезпеки, повітряне судно тільки тоді стає безпечним, коли знаходиться без руху, тобто перебуваючи на землі. Підтримуючи позицію Н. В. Дараганової, можна намагатися забезпечити високий рівень безпеки та надійності авіаційного транспорту, проте повністю, стовідсотково зробити повітряний транспорт безпечним є нереальним завданням [4].

Отже, безпека цивільної авіації, це стан захищеності польотів, екологічної безпеки, економічної та інформацій безпеки, авіаційно-

транспортної системи, діючих для задоволення потреб суспільства в авіаційних роботах та перевезеннях, при якому забезпечується своєчасне виявлення, запобігання і нейтралізація реальних та потенційних загроз безпеці польотів, а при їх наявності або виникненні виключається можливість заподіяння шкоди від них.

Література

1. Бесчастний В. М., Собакарь А. О. Державна політика транспортної безпеки України: актуальні питання реалізації. Віче. 2010. № 4. С. 2-5.
2. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації: Закон України від 04 лист. 2018 р. № 1965-VIII. Відомості Верховної Ради. 2017. № 16. Ст. 199.
3. Харченко В. П. Безпека авіаційна. Київ, 2004. 584 с.
4. Дараганова Н. В. Адміністративно правовий статус екіпажу повітряного судна України. ДВНЗ «Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана». Київ, 2009. 237 с.

УДК 347.824(477) (043.2)

Яценко А.В., Ярошенко Т.С., студентки,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Гусар О. А., к.ю.н.

ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ЦИВІЛЬНОЇ АВІАЦІЇ УКРАЇНИ

Транспортна галузь є однією з базових галузей економіки України. Транспортна інфраструктура має розгалужену залізничну мережу, розвинуту мережу автомобільних шляхів, морські та річкові порти (термінали), аеропорти та широку мережу авіаційних сполучень, вантажних і митних терміналів. Від ефективності роботи та розвитку цього господарства залежить майбутнє Української держави та добробут її громадян [1].

Окремо варто зупинитися на розгляді питання реформування авіації, яка беззаперечно є однією із найбільш перспективних галузей у сучасних українських реаліях.

Реформування цивільної авіації України є важливим з огляду на економіко-географічне положення країни, її стратегічну позицію на перетині транспортних шляхів з Європи в Азію і навпаки. Надзвичайно важливе значення авіація має і для внутрішнього розвитку України, зважаючи на необхідність забезпечення ефективного, якісного і безперервного транспортного зв'язку між